Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

In Aristotelis Stagiritæ organum commentarius dictatus - Cod. Rastatt 61

Coscan, Oswald

[S.l.], 1617

Liber II

urn:nbn:de:bsz:31-300535

Visual Library

comparare, sed hic tantum non cadunt supra totum subiectum propositionalis enunciationis, non a.
supra aliquid solum alicuius membri propositionalis enunciationis. Membrum propositionalis n.
enunciationis est illa, quae una cum suo subiecto et praedicato est alicuius alterius enunciationis
Resp. ad 1. Instantiam: totum, ut fit in composito. Ad 2.ᵈ Resp. non esse contradictionem, eo quod multae suppositio-
nis sunt, quae aliter descendit sub suis in priore, et aliter in posteriore
enunciatione, nam in priore descendit descensu disiuncto et in posteriore
Resp. ad 3. Instantiam: disiunctive. Ad 3.ᵐ Resp. non esse contradictionem, quia subiectum illarum propositionum non de-
scendit eodem modo, nam in priore descendit copulative, et ita exponitur hoc
lignum et istud lignum et illud lignum etc. est omne lignum; non a. sic et hoc
lignum est omne lignum, et illud lignum est omne lignum, et istud lignum est omne lignum
quae est descensus copulative et utraque falsa. In posteriore descendit disiunctive
et ita exponitur, vel hoc lignum non est omne lignum, vel illud lignum non est omne lignum
etc. quae propositio ut sic exposita vera est.

LIBER II,
DE INTERPRETATIONE,

Iste liber habet tantum 4. capita. Continet iste liber tantum quatuor capita, primis duobus agit Aristoteles de
propositionibus simplicibus de inesse, finitis, et infinitis; item de propositionibus
de extremo coniuncto et non coniuncto; in 3.º agit de propositionibus modalibus,
de quibus satis multa Fons. lib. 3. Institut. In 4.º cap. occurrit cuidam
dubio ex superiorum tractatione orto, utrum quae enunciationes sint magis oppo-
sitae, an illae utrum, quatenus una negat aliquid de praedicato et altera affirmat
ut Socrates est albus, Socrates non est albus, an vero illae in quibus contraria praedicantur,
ut Socrates est albus, Socrates est niger.

Congruit a. iste liber cum libro priore hoc modo. In priore egit Aristoteles
utique de enunciatione simplici, docens quale genus habeat, quas partes
quam proprietatem et adferens quasdam divisiones enunciationis in suas spe-
cies. In hoc porro libro plures adfert divisiones. Nam cum sint
plurimae enunciationes quaedam sunt absolutae seu de inesse, eo quod nihil docent
nisi

nisi Prdicatū inesse sbto, ut homo ē iustꝰ, qdā u. modales q quomodo
aliqd insit, docent, ut contingens ē Socratē ēē iustū; simplices absolutas
aduertimꝰ subdiuidi posse in finitas et in infinitas, infinitæ st q̄ cōstat
nōe aut verbo infinito (docuimꝰ n. iā supra verbū et in enūciatiōe
positū infinitari posse, q hic aliq negant, ac proinde infinitā enūciatiōē
definiūt, q̄ cōstat nōe infinito) ut homo ē n̄ iustꝰ: finitæ st, quarū
uterq terminꝰ finitꝰ ē. Itē aduertimꝰ enūciatiōes absolutas diuidi
posse in enūciatiōē de extremo coniuncto, ut Socrates ē homo iustꝰ et in
enūciatiōē de extremo n̄ coniuncto, seu ut uocat, diuiso, ut Socrates ē ho-
mo. Ac de oīb. his merito agit, ut dictū, Arles. Nos præcipuas diffi-
cultates in scholis tradi solitas unica q̄stione expediamꝰ, cætera ex
institutionib. Fons. lib. 3. et interptib. Tol. uel Conim. uel Rub. uel alio
petenda st.

Quæstio. VI.

De Præcipuis Difficultatibus Occurrentibus Ex. II. Libro De Interpreta- tione

Quæritur. 1º Utrū et quomodo liceat argūtari ab enūciatiōe finita ad infinitā, et uice uersa. Rl. ad 1m. Affirmative ex cōi sntia Arlis et interptū. Ad 2m. Rl. aliquot tradi sup ea re regulas et limitatiōes. Quæsi. 1. Rl. ad 1m. Rl. ad 2m.

Dico 1º Licet argūtari ex negatiua de Pdto finito ad affirmatiuā de Pdto infinito, ut Socrates n̄ ē sapiēs, g. Socrates ē n̄ sapiēs, ita Arles in fine cap. 1. et ibi. Conim. q. uni. ar. 1. et colligitur ex eadē Arle. 1º Prior. cap. ult. lz insignes aliq interptes cōtrariū sentiāt moti quibusdā argumētis q oīa facillime soluentur, si apposuerimꝰ quasdā limitatiōes huic dicto. Dictū 1.

Limitatiōes hæ sunt, 1a. Si enūciatio negatiua fuerit uniuersalis, n̄ inferetur affirmatiua uslis. Non ualet namq sic colligere; aliq aīal n̄ ē homo g. oē aīal ē n̄ homo. 2a. Prædicatū negatiuæ sit simplex, nā si coniūctū fuerit n̄ semp sequitur affirmatiua infinita. Nam n̄ ualet sic colli- gere, Socrates n̄ ē homo uolans, g. Socrates ē n̄ homo uolās, posset n. Limitatio 1a 2a

ex istа

3ª ex ista inferri, ergo Socrates est aliud dial volans, quod est falsum. 3ª. Negativa enunciatio non debet habere partes reduplicativas, ut quatenus, per se, ex se, in quantum, etc. non valet namque sic colligere, homo quatenus homo non est albus, ergo homo quatenus homo est non albus. Prius est verum, quia homo ex se et in sua essentia non deposcit sibi albedinem, alioquin omnis homo deberet esse albus. Posterior est falsum, quia homo qua homo albedinem non respicit, sed indifferenter se ad eam habet, alioqui homo essentialiter esset non albus, et nullus posset dari homo qui esset niger.

Dictum 2. Dico 2º. Ex affirmativa de praedicato infinito licet argumentari ad negativam finitam ut, Socrates est non albus, ergo Socrates non est albus, ita sentiunt hic cap. 1. et 1º Prior. cap. ult. et communis sententia, ratio est, quia si non esset bona illa consequentia tunc oppositum consequentis stare posset cum antecedente, videlicet Socrates est albus, unde simul verae essent duae contradictoriae istae, Socrates est non albus, Socrates est albus.

Limitationes. Limitationes sunt istae. 1ª Ex particulari non est inferenda universalis: non valet namque sic colligere, aliquis homo est non bonus, ergo nullus homo est bonus. 2ª. In affir-
2ª matiua infinita, particula Non debet infinitare totum praedicatum, nam alias non valebit consecutio, ut Petrus est videns non hominem, ergo Petrus non est videns hominem. Prius est verum si Petrus videt, verbi gratia, equum, qui est non homo cum quo optime stat quod simul aspiciat qui est homo videre possit, unde falsum est consequens. Dic in antecedente, Petrus est non videns hominem, optime infers, ergo Petrus non est videns hominem. Porro particula Non infinitavit solum alteram partem praedicati, videlicet hominem, iam vero totum praedicatum videlicet videns hominem etc. eadem limitatio elucet in hac consequentia, homo potest non peccare, ergo homo non potest peccare: non valet consequentia, quia in antecedente vox potest pertinet ad praedicatum, supra quod tamen non cadit particula infinitans Non. 3ª. In propositionibus praeteriti
3ª temporis debet maneri in eadem differentia temporis, seu in eadem parte temporis expletae differentiae, quod nisi observetur, non valet ista Petrus fuit non sedens, ergo Petrus non fuit sedens: fuit enim fortasse sedens et non sedens in tempore praeterito

sed non

sed n̄ iisdē hora q̄drantib. alio siq̄dē q̄drāte potuit sedere, alio n̄ sedere.
Dico 3º Affirma de p̄dto finito, ut homo ē iustꝰ, infert negatiuam de p̄dto priuatiuo, ut, g. homo n̄ ē iniustꝰ. Item infert negatiuam de p̄dto infinito, ut, g. homo n̄ ē n̄ iustꝰ. Ita Arles et cōis. Si qd oc- curret difficultatis, facile ex p̄cedentiū dictorū limitaoibus soluetꝰ. Est a. p̄dtm priuatiuū qn̄ sit p̄fixā p̄tlā priuatiuā In, ut iniustꝰ indoctꝰ, q̄ ē idē ac n̄ doctꝰ, p̄tla Non priuatiue accep- ta, hoc ē, quatenꝰ dicit caretiā formæ in sbto apto et n̄ caretiā formæ in sbto quocūqz, q̄ ēēt infinitater accipi. Dicto. 3.

Quæritꝰ 2º Quomodo liceat argūari ab enūciaoe de extremo pūn- cto ad extremū diuisū et uice uersa. Quæst. 2.

Notandū. longe aliud ēē enūciaoē p̄plexā (q̄ alio noē p̄quis sole- cistico ab auctorib. summulorū dr enūciatio plures, eo q̄ rem valde exprimat) et enūciaoē ab extremo p̄iūcto. Nam ut ex Arle hic ca: 2. aduertere possumꝰ, enūciatio p̄plexa seu enūciatio plures ē in qua uel unū de multis, uel multa de uno, uel multa de multis p̄dicatꝰ ut Socrates et Plato currūt, Socrates currit et loqtꝰ, Socrates et Pla- to currūt et loquūtꝰ porro unū et multa n̄ sēq. tn̄ scdm uocē externā æstimāda st, sed potiꝰ scdm significaoē. Hæc naqz scdm Arlē n̄ ē enūciatio una sed p̄plexa seu plures, Canis mouetꝰ qa canis est nomē æquocū et sīficat multa, vz stellā et aīal, unde sensus ē, stel- la et aīal mouetꝰ. Hæc u. ē enūciatio una et n̄ plures, Summus Pontifex benedicit, et hæc Alexāder Mag. belligerat, et hæc M. T. Cicero declamat, qa sbta taliū p̄positiōū, lꝫ uoce tenꝰ sint plura illgo p̄nūciate, significaoe tn̄ n̄ st plura. Ex qb. dib. seqtꝰ q̄ qn̄ p̄ponitꝰ interrogatio p̄plexa seu q̄ sit enūciatꝰ plures, n̄ una, inqt Arles, ūnsione respondēdū sit, sæpe n. fiet uerificatio respectu uniꝰ partis p̄dti aut sbti, n̄ a. alteriꝰ. Ut cognoscamus a. Nota.

aliquo

Nota aliquo indicio exteros qn sit enūciatio cōplexa, notādū q̄ plerūq̄ ea censeantr plura cōplexa q̄ p particulā Et aut aliq simile cōiunguntr, nam q̄ alio nexu gramaticali cōiungūtr ut adiectiui et substantiui, et interim seruat suā peculiarē significaōē q̄ ante cōiunctionē habebant, illa iā censentr iūcta ēē in unū pdtm uel sbm q̄ pdē debet significare uel unū p se ut aial rōale, uel unum p accns ut homo iustq: unde talis enūciatio n̄ amplig dr enūciatio cōplexa seu enūciatio plures, sed enūciatio una de extremo cōiuncto. Et hoc ē discrimen inter enūciaōē cōplexā seu cōiunctā seu de pdto cōiūcto, et q̄rit̄r in pposito quomodo liceat argūtari.

Dictu 1. Dico 1o. A diuisis ad cōiuncta licite argūtamur, ut Socrates

Limitatio 1.a ē aial et ē doctq, g. ē doctū aial. Dūmodo has pdiōes obseruemq seu limitaōes. 1a ē, si ex iis q̄ cōiungimq fit aliq unū p se uel unū p aũns, recte argūtamur, ut homo est aial et ē bipes, g. homo ē aial bipes. Nam secus n̄ fiet bona argūtatio artificiosa, esto aliqn sit futura uera, ut Socrates ē albq et ē musicus g. Socrates ē albq musicus ē explm Arlis q̄ negat albū musicū ēē aliq unū p accns qa musica et albedo p nullā unionē inter se uniūtr, etsi utraq̄ uniatr cū suo sbto. sed magis appatet haec ueritas in isto explo, Socrates ē bonq et sutor, g. Socrates ē bonq sutor. Non ualet pñtia, qa bonitas etsi iūgatr et copuletr recte cū Socrate, n̄ tn̄ cū arte sutoria Socratis, supra

2.a q̄ n̄ pt cadere pdtm bonq. 2a. Predicata diuisa n̄ sint ita pstituta ut unū in alio includatr fōaliter: nā secq fiet nugatoria pclusio, ut Socrates ē homo et aial, g. Socrates

ē homo

De Interpretatione

ē homo aial, homo sigt fōalr seu essalr includit aial.
3a Termini codē modo utrobiq3 accipiantz in eadē significaōe 3a
Hinc n̄ valet sic argtari Socrates ē magn9 et phil9, g. ē mag-
n9 phil9, qa magn9 in enūciaōe priore accipitr p magnitu-
dine molis corporeæ et extensione in ordine ad locū: in
posteriore a. accipitz p magnitudine intensionis in doctri-
na vel quacūq3 alia magnitne, ut magn9 Dn in ore hōis
4a. Prædicata divisa n̄ habeant se mere p alius, hoc ē 4a
sine ullo ordine ad se inuicē sed unū sit forma alterius
vel quasi forma, Hinc n̄ valet ex codē argto sic argtari
Socrates ē music9 et ē alb9, g. Socrates ē music9 albus,
qa albedo n̄ ē forma musicæ, sed utraq3 ē forma alicui9
tertii vz Socratis. Recte tn ex eodē documēto infertz
Socrates ē substātia et viuēs, g. ē substātia viuēs, qa vi-
uēs ē quasi forma substātiæ.

Dico 2. A piunctis ad divisa valet argtatio, ut Socrates ē Dictu. 2.
homo alb9, g. Socrates ē homo et ē alb9. Sed apponēda st hæ Limitaões
limitaōes. 1a ē, in terminis piunctis n̄ appareat ulla repugnatia 1a
qn separatz, unde n̄ valet sic argtari, cadauer ē homo mortu9,
g. cadauer ē homo et ē mortuus, qa mortuus repugnat hōi seor-
sim sumpto q sēe seorsim positus illatz viuq. Facile a. colligi po-
terit quā partes includāt seorsim sumptæ repugnatiā si adhibe-
antz earū defiōes n̄ qb. planius clarius apparet repugnatiæ
2. Prædicati piuncti altera pars n̄ dicatz de sbto Dn roē suie 2a
compartis, sed roe sui ipsi9. Hinc n̄ valet sic argtari, Socrates
ē bon9 poeta, g. ē bon9 et poeta, qa bon9 dicebatz in priore de

Socrate

Socrate n̄ ratiõe sui sed tn ratiõe suæ partis, u.g. poeta, unde separatũ a poeta n̄ pt amplius dici de Socrate. Aliud exem dat Aristoteles istud, hoc ē uere opinabile, g. hoc ē uere, q̄ consecutio ob eandē limitatiõem n̄ ē bona.

3.ᵒ 3.ᵒ A negatiuis coniunctis fiat progressio ad diuisa disiunctiue et n̄ copulatiue, ut homo n̄ ē aïal irratiõale, g. homo uel n̄ ē aïal uel n̄ ē ratiõale: nequaquā a. sic homo n̄ ē aïal et n̄ ē ratiõale.

4.ᵒ 4.ᵒ Termini coniuncti significent seorsim, n̄ secus possimus ratiocinaremur, ut Socrates ē Dominicanus, g. Socrates ē canus.

Dictũ 3. Dico 3.ᵒ A propositiõe de secundo adiacente n̄ ualet ulla formalis ratiocinatio ad propositiõem de tertio adiacente, ut Socrates ē, g. Socrates ē doctus. Materiales tn pnt fieri consequentiæ bonæ, ut deus ē, g. deus ē æternus, qa si ē, nunquam potuit incepisse.

Dictũ 4. Dico. 4.ᵒ A propositiõib. de .3.ᵒ adiacente ad propositiões de 2 do adiacente licite ratiocinamur, ut Socrates ē æger, g. Socrates ē. Sed

Limitaões 1.ᵃ obseruãdæ sunt hæ limitaões. 1.ᵃ Prædicatum sit contingens, quod n̄ impediat particulã significare existentiã, ut in allato exemplo. Ratio ē qa prædicata contingentia postulant ad ueritatē suã ut subiectum existat g. optime a copulatione contingentis poterimus argumentari ad existentiam subiecti. Hoc autē talis ratiocinatio sit a prædicato coniuncto ad diuisũ, uel potius ab uno prædicato ad unũ aliud nouũ prædicatum hic n̄ litigatur, ut tamen difficile ē, pendet resolutio ex iis q̄ diximus lib. 1. de quæstione ē — sũt in sñtia eorũ q concedunt n̄ talib. enunciaõib. quæ ē est significare existentiã, erit ciuis ratiocinatio a coniuncto ad diuisũ, in sñtia n eorũ q negant significare existentiã, erit tn ratiocinatio ab uno

2.ᵃ prædicato ad aliud nouũ. 2.ᵃ Prædicatum sit finitũ: fallemur n. in infinitis ut Socra

ut Socrates ē n̄ leo, g. Socrates ē. 3. Prædicatū sit positiuū et n̄ 3a.
negatiuū: n̄ ualet namq; Socrates ē ignotus, g. Socrates ē. q si sit
priuatiuū nihil obstabit bonitati consecutionis, ut Socrates ē
cæcus, g. Socrates ē. Nam priuatiuū nomē requirit respondenter
in sbto, q n̄ pt ēē nisi sbtm existat. 4. Prædicatū n̄ sit 4a.
amplicatū, alias errabimus, ut Socrates ē futurus, g. Socrates ē.
Socrates n. in priore sit ampliād ad præsens et præteritū tps, et ē
sensus Socrates q ē uel fuit ē futurus, ex quo n̄ infères, g. Socra
tes ē, qd prin. ita suppositus sit. 5. Prædicatū n̄ sit alienans: 5a.
nequaq sigte ualet, Petrus ē mortuus, g. Petrus ē, ipa Petrus in pri-
ore alienatus, ut uidere ē ap. Fons. lib. 8. de alienaóe, et
sensus ē Petrus q fuit. 6. Sbtm et termini eodē modo accipiatur, 6a.
ut n̄ ualet, Homerus ē poeta, g. Homerus ē; prius illatus libet
Homeri, posterius ipse homo, de quo uerius ē dicere Homerus
fuit poeta, nā poetā ēē ē acns ptingēs, q qn̄ pdtz g acns
præsentis tpis, requirit ad ueritatē enūciaóis existentiā sbti, q
cū in proposito n̄ existat, ideo falsū ē dicere Homerus homo ē
poeta, bene tn dr, Homerus homo fuit poeta, posito q habuerit
illud acns ptingēs tpe præterito quo sbtm extitit. Aliā huius
expli Solutionē fuse tradunt Conim. ca. 2. q. un. sed nescio
an qd melius inuenerint.

Queritur. 3. Quodnam quot sit modalis enūciatio. Hic ap. Arist. hic
ca. 3. sm̄ quadruplicē reperiri, pro q spectant his modis, Necesse, Possi- Queri. 3. Quodnam quot sit modalis enūcia. hic ex quadruplex
bile, Contingens, Impossibile, quorū defióē et explicaóē habes
ap. Fons. lib. 3. ca. 9. Ut Possibile a Contingenti possimus dis-
tinguere

NB. — torquere (in quo aliqua difficultas apparet) diligenter notetur, pos-
Quid significet Possibile. — sibile nihil aliud significare quam id quod existentiam habere potest vel tale
esse: quod potest fieri potest. Aliud enim habebit ratio existentiae vel sum
esse tale eo quod sit non impedibile. Aliud non ratio sit existentiam vel
esse tale, eo quod impediri queat, vel impediri potuerit. Possibile pen-
dit et supra natum et supra contingens: et hinc est quod dicit Fons-
ecci. Possibile contingenti et ratio esse habet: et est nihil aliud quam id,
quod potest esse, sive deinde ratio futurum sit, sive contingenter et impedibili-
ter. Non tamen praetermittendum est saepe in disputationibus et auctoribus nomina
possibile et contingens usurpari ut synonyma, et tunc possibile non
accipitur in ea significatione, qua modo explicavimus.

Dubitatur utrum iste numerus quaternarius modalium enuntiationum sufficiat. — De isto quaternario modalium enuntiationum non immerito dubitatur an sufficiens
sit, videtur enim quam plurimae aliae modales enuntiationes fieri posse, ut le-
gitime certans coronabitur, qui ad iustitiam erudiunt multos, fulgebunt sicut
sol et stellae: in his propositionibus non dicitur simpliciter certans, sed cum modo addi-
to legitime et non simpliciter fulgebunt, sed cum modo addito sicut sol
et stellae. Item quando dicimus contingens est hoc esse doctum, quae est
modalis per appositum modum contingens; item plurimos alios modos
invenire poterimus, ut difficile est hoc esse doctum, iucundum est hoc esse
doctum, laboriosum est esse hoc esse doctum, verum est, opinabile est, lau-
dabile est, cognitum est, scitum est vel scibile; legitum est hoc esse ebrium,
turpe est hoc esse damnatum, dolendum est pauperes negligi, clarum est hunc
hoc esse doctum, scriptum est Turcam victum a Polonis, et sic in infinitum

Re. — Pro Fusiore
Nota. Definitio Modi. — Notandum quid sit modus. S. Tho. hic inquit, Modus est rei adiacens deter-
minatio. Iam in enuntiatione tria sunt, praedicatum, subiectum et co-
pulam seu nexum, supra quae omnia cadere potest aliqua determinatio
modi,

modificans it. p perfecta sive fiat p adverbium, sive quocumque alio pacto. Tales itaque modales in his modis apparentes solo tantum vel potissimum tantum ~~quit~~ esse q plurime nec has in proposito Arles enumerare voluit sed eas tantum in quibus modis cadit super copulam seu nexum, et quia videntur nihilominus adhuc plures modi supra nexum cadere ex praedictis instantiis, ideo videndum propria radix sit huius quaternarii numeri ceteris omnibus modalibus exclusis. Graeci ut Ammon. et Psellus plures quam hos 4 libenter concedunt et cadente modo super copulam, quibus fere consentire videntur Conimb. hic ca. 3. in summa capitis. Sed cur Arles non plures tractavit? Respondet quia non libuit nec necesse fuit. Latini vero inter quos Boeth. et Tol. hic q. un. mordicus tenent tantum has esse modales, et dicunt ceteres ~~vel~~ tantum vel potissimi ad solum potitos esse modos, quia totale tantum triplex est, unde non verentur tantum simpliciter modale esse contra Arlem facere, eo quod contingens et possibile secundum ipsos idem sit.

Dico 1°. Posse plures esse enunciationes modales quam modis petitis ab aliquo extrinseco tantum, ut homo esse risibile est scibile, hominem esse doctum est opinabile, quia scire et opinari denominant tantum extrinsece statum enunciationis copulam ab actu V.G. sciendi et opinandi vel medio quod est scibilis vel opinabilis talis enunciatio.

Dico 2°. Multos modos coincidere cum istis 4 quae proinde non faciunt diversa modales enunciationes, ut quando dicitur, clarum est, coincidit cum necessarium est vel impossibile est etc. Item facile est vel difficile est, vel laboriosum est etc. coincidere potest cum contingente. Est prudentis erit iudicare obvias tales modales cum quomodo coincidere possint.

Dico 3°. Multae videntur esse enunciationes modales quae revera non sunt, eo quod propositio quae modalis esse putatur non significat modum ipsius copulae seu nexus, sed aliquid post copulam seu nexum, ut in vulgum est homo esse doctum, presupposita n. copula doctrina cum homine, enunciat haec enunciatio aliquid quod sequitur nexum

Dictum 1. Posse esse plures enunciationes modales quam 4. esse

Dictum 2. Multos modos coincidere cum istis quattuor.

Dictum 3.

nexu doctrina cum hoc, nec ipsa incunditate, q nexu comparit.

Dictum 4. Probatur ad hos 4 modos. Dico 4º. Praecise attendendo ad nexum praedicati cum subiecto possibilissimum est non posse esse plures modos quam ab Aristotele enumerati sunt, ita Boeth. et Tol. supra citati, patet inductione quia hactenus non est allatus ullus alius modus qui non ad aliquem ex 4 revocari potuisset, aut certe non fuit proprie dictus modus. Probatur

Probatur 2. probatur quia modus secundum Graecos est vox significans qualiter praedicatum subiecto insit sed non sunt ullae vox significare aliter inesse quam his 4 modis, qui sunt tamen hi 4 [...] et certe ex S. Th. minor probatur, quia nexus iste vel talis est ut non possit esse et est necessarius, vel talis ut omnino non possit esse, et est impossibilis, vel talis ut possit esse et non esse et est contingens, vel denique talis ut possit esse sive non possit

Probatur 3. non esse, sive possit non esse, et est possibilis. Probatur haec probatur, quia modus secundum Tol. nil aliud est quam vox significativa explicans enunciationis modum, id est, habitudinem praedicati ad subiectum, quae quia quadruplex esse potest ex communi sententia, ideo tamen quadruplex quoque modus est.

Dictum 5. Ut alia sententia [...] Dico 5. Ut [...] aliquid probabilitatis ea sententia quae agnoscit plures modos [...] sos, V.G. [...] verum et falsum ut hoc esse [...] est verum. Probatur quia veritas et falsitas sunt aliquid immediate in nexu relictum, illumque afficiens aliter atque aliter, eo quod possit esse modo vero modo falso. Dixi quod habeat aliquid probabilitatis ob dictam rationem. E contra non probabilissime dici sunt, quia non sint peculiares modi, sed tamen duo generaliores permixti in omnibus aliis modis, nam nil potest necessarium esse nisi verum, nil impossibile nisi falsum.

Quaesitum 4. Quaeritur 4. Utrum affirmandi magis opponatur negatio contraria an affirmatio de contrario contraria, V.G. huic affirmationi omnis homo est albus contraria magis est

Re. contraria haecne nullus homo est albus, an haec omnis homo est niger. Resp. ex Arist. hic ca. ult. magis esse contrarias seu oppositas eas quae idem praedicatum negant quam quae praedicatum

Probatur 1. contrarium affirmant, idem hunt [...] aliter interpp. [...] insigniter, probat S. Thom. [...]

Probatur 2. illae enunciationes magis sunt contrariae quae adversantur in copula quam quae non in copula non adversantur, sed illae quarum altera est affirmativa et altera negativa adversantur in copula, affirmatio n. et negatio in copula cernitur, q. 2º. si ex- trema

contraria ōria fuerint contradictio ōriū tū hae sent ōriae bonū ē bonū
malū ē malū, quarū tn utraq3 vera ē, et verū nunq ōriat vero.
3º Plq distat affirmatio et negatio q affirmatio et affirmatio. 4º Im-
mediatiq et magis explicite distat negatio ab affirmatione q affir-
matio ōrii a ōrii affirmaōe, qa ipsa ōriū si explicat, q negatio
ōrii explicat tanq q aliqd magis explicitū. Dico satis ōriae
st illae q repugnant scdm veritatē et falsitatē. RC. ñ satis ē, qa
uni vero pnt multa falsa opponi, si a. ē pfecta oppositio, tunc
uni unū tn debet opponi. Atq3 haec ī libros Perihermineias
atq3 adeo de 3ª mētis opaōe ad laudē dei et virginis ma-
tris dei dicta sufficiant. 3 ∞

Probat 3.
Probat 3. 4.

obie. de ōriis

RC

Absoluimus libros de Inter-
pretatione 2. Junii die
Anno 1617.

In libris